

Besluit

Geschilbesluit AVEBE - TenneT

Ons kenmerk : ACM/UIT/588132
Zaaknummer : ACM/21/052507
Datum : 2 februari 2023

Besluit van de Autoriteit Consument en Markt als bedoeld in artikel 51, tweede lid, van de Elektriciteitswet 1998 op de aanvraag tot geschilbeslechting van Coöperatie Koninklijke AVEBE U.A. over de door TenneT TSO B.V. voorgenomen aanpassing van de aansluiting van Coöperatie Koninklijke AVEBE U.A.

1. Verloop van de procedure

1. Op 15 juni 2021 heeft de Autoriteit Consument en Markt (hierna: de ACM) een aanvraag tot geschilbeslechting als bedoeld in artikel 51 van de Elektriciteitswet 1998 (hierna: E-wet) ontvangen van Coöperatie Koninklijke AVEBE U.A. (hierna: AVEBE). Het betreft een geschil met netbeheerder TenneT TSO B.V. (hierna: TenneT).
2. Op 27 juli 2021 en op 24 november 2022 heeft de ACM van AVEBE aanvullende stukken ontvangen. Deze stukken zijn door AVEBE tegelijkertijd met TenneT gedeeld.
3. Op 28 juli 2021 heeft de ACM een schriftelijke zienswijze van TenneT ontvangen.
4. Op 1 december 2022 is er op het kantoor van de ACM in Den Haag een hoorzitting geweest. De ACM heeft het verslag hiervan aan partijen gezonden.

2. Het geschil

5. In geschil is ten eerste of TenneT in strijd met de E-wet, meer in het bijzonder artikel 16, eerste lid, aanhef en onderdeel e, artikel 23 en artikel 28 daarvan, gelezen in samenhang met de artikelen 2.4.2 en 2.4.3 van de Tarievenscode Elektriciteit (hierna: TCE) heeft gehandeld door eenzijdig te besluiten dat de aansluiting met een aansluitcapaciteit van 40 MVA van AVEBE moet worden verplaatst. Ten tweede is in geschil of TenneT in strijd met artikel 23, eerste lid, van de E-wet handelt door de eenmalige kosten die verband houden met deze verplaatsing bij AVEBE in rekening te brengen. Ten derde is in geschil of TenneT in strijd met artikel 2.3.5.3 juncto artikel 2.3.5.2 aanhef en onder a, van de TCE handelt door na de verplaatsing de door AVEBE te betalen periodieke aansluitvergoeding (hierna: PAV) te verhogen

3. Grondslag van het geschil

3.1. Feiten

6. Op grond van de door partijen geleverde stukken en hetgeen op de hoorzitting naar voren is gebracht, stelt de ACM de volgende feiten en omstandigheden vast.
7. TenneT is beheerder van het landelijk hoogspanningsnet. Onderdeel van het hoogspanningsnet zijn de 380 kV en 110 kV hoogspanningslijnen tussen Zwolle en Meeden. De beide hoogspanningslijnen hangen gezamenlijk op mast 184. Mast 184 is gelegen tussen station Musselkanaal-Zandberg en station Stadskanaal en betreft een hoekmast. Dit type mast wordt ingezet op punten waar hoogspanningslijnen van richting veranderen. Om deze verandering van richting te ondersteunen, zijn hoekmasten zwaarder gebouwd en steviger gefundeerd dan steunmasten, die enkel de geleiders in een rechte lijn omhoog houden.
8. AVEBE is een in Ter Apelkanaal gevestigd aardappelverwerkend bedrijf. Ten behoeve van AVEBE is op het 110 kV-circuit op mast 184 een rechtstreekse enkelvoudige T-aftakking (hierna: aftakaansluiting) met een aansluitcapaciteit van 40 MVA aanwezig.¹ De aftakking op mast 184 is het netaansluitpunt. Het overdrachtspunt van de verbinding is gelegen op de 110 kV-zijde van de aan AVEBE in eigendom toebehorende 110 kV-transformator T-50, gelegen op het bedrijfsterrein van AVEBE. De verbinding van de aftakaansluiting betreft een bovengrondse lijnverbinding tussen voormelde transformator en mast 184. De meeste onderdelen van de aansluiting dateren uit de

¹ Normaal gesproken wordt een aansluiting op een dergelijk spanningsniveau op een station gerealiseerd, deze aansluiting wordt gedoogd.

periode 1995-1997.

9. Naast de aftakaansluiting beschikt AVEBE over een tweede verbinding. Deze verbinding is aangesloten op het station Musselkanaal-Zandberg en heeft een aansluitcapaciteit van 44 MVA, waarvan maximaal 40 MVA benut mag worden. Om 'loop flows' binnen de installatie van AVEBE te voorkomen, mogen de twee verbindingen nooit gelijktijdig worden gebruikt. Derhalve is sprake van een redundante aansluiting met twee verbindingen. AVEBE beschikt in haar installatie over de benodigde technische voorzieningen om te kunnen kiezen over welke verbinding transport plaatsvindt.
10. TenneT is voornemens om nabij mast 184 een nieuw 380/110 kV hoogspanningsstation (hierna: Station) te realiseren op het bedrijventerrein Zuid-Groningen. De noodzaak voor de bouw van het Station is niet in geschil. TenneT wenst mast 184 te gebruiken voor het inlussen van het Station op het hoogspanningsnet. Voor het inlussen is een type mast nodig zoals mast 184 al is, zoals in randnummer 7 uiteengezet. TenneT heeft AVEBE bericht dat haar aansluiting ten gevolge van deze wijziging in de netconfiguratie verplaatst zal worden naar het Station. In de nieuwe situatie zal de knip, bestaande uit een nieuw 110 kV-veld, worden gemaakt op het Station en zal de verbinding bestaan uit een ondergrondse kabelverbinding van het Station naar de installatie van AVEBE. Hiermee wordt de verbinding langer, maar wijzigt het overdrachtpunt niet. TenneT draagt de eenmalige kosten voor het aanpassen en het verlengen van de verbinding. De kosten voor het realiseren van het nieuwe netaansluitpunt (namelijk het veld) op het Station, geschat op EUR [vertrouwelijk], brengt TenneT bij AVEBE in rekening. Tevens verhoogt TenneT na realisatie van de nieuwe aansluitverbinding de PAV die AVEBE aan TenneT verschuldigd is ten behoeve van het beheer van de aansluiting.
11. AVEBE en TenneT zijn in het verleden een PAV op basis van instandhouding van de aansluiting zonder vervangingsverplichting overeengekomen (een zogenoemde PAV uitgestelde betaling).²

3.2. Wettelijk kader

12. Het wettelijk kader is opgenomen als bijlage bij dit besluit.

4. Standpunten van partijen

4.1. AVEBE

13. AVEBE heeft – kort samengevat – in de stukken en op de zitting het volgende naar voren gebracht.
Eenzijdige wijziging aansluiting
14. AVEBE stelt ten eerste dat TenneT niet zonder instemming van AVEBE mag overgaan tot wijziging van haar aftakaansluiting. AVEBE voert aan dat uit artikel 16, eerste lid, aanhef en onderdeel e, artikel 23 en artikel 28 van de E-wet volgt dat de netbeheerder verplicht is om de aftakaansluiting ongewijzigd in stand te laten. TenneT handelt volgens AVEBE in strijd met voormelde bepalingen van de E-wet, door de aftakaansluiting van AVEBE te verleggen naar het Station en daarmee de aansluiting te wijzigen, zonder daarvoor een toereikende wettelijke grondslag te hebben. Ter onderbouwing van haar standpunt voert AVEBE aan dat het Investeringsplan Net op land 2020-2029 niet een genoegzame wettelijke basis biedt om eenzijdig tot wijziging van de aftakaansluiting over te gaan. Dit Investeringsplan, zo vervolgt AVEBE, geeft nergens concreet aan op welke specifieke locatie het Station moet worden gebouwd, laat staan dat het Station moet worden gerealiseerd op een plaats die dwingt tot verplaatsing en/of wijziging van de bestaande aftakaansluiting.

² Zie artikel 2.3.5.2, aanhef en onder d, TCE.

15. Daarnaast zou de locatie van het Station niet dwingen tot wijziging van de bestaande aftakaansluiting. Naar de mening van AVEBE is het wijzigen van de aftakaansluiting enkel vanuit het oogpunt van doelmatige bedrijfsvoering voor TenneT gewenst. Uit het geschilbesluit Basell/Enexis³ volgt volgens AVEBE evenwel dat een doelmatige bedrijfsvoering onvoldoende grondslag biedt om eenzijdig tot wijziging van de aftakaansluiting over te (mogen) gaan. Verder draagt AVEBE aan dat er in de directe nabijheid van het Station voldoende mogelijkheden zijn om een nieuwe mast te plaatsen, die voor het inlussen van het Station gebruikt kan worden. Ook hieruit vloeit volgens AVEBE voort dat er geen noodzaak bestaat om de aftakaansluiting te wijzigen.
16. Ter zitting is AVEBE nader ingegaan op de mogelijkheid om een nieuwe mast te plaatsen, waarop het Station kan worden ingelust. AVEBE stelt dat de ruimtelijke inpassing hiervan geen beletsel vormt, aangezien de mast op of nabij een industrieterrein geplaatst zou kunnen worden. Ook de door TenneT gestelde omstandigheden dat mast 184, als hoekmast, bij uitstek geschikt is voor het inlussen van het Station én dat het plaatsen van een nieuwe mast duurder en technisch uitdagender is, maken volgens AVEBE niet dat inlusing op mast 184 en wijziging van de aftakaansluiting noodzakelijk zijn. AVEBE merkt op dat 'doelmatig' een algemeen beginsel is en dat zulke algemeen geformuleerde bepalingen geen grondslag kunnen bieden voor het wijzigen van een bestaande situatie. Er dient volgens AVEBE ook een afweging gemaakt te worden of de voorgenomen wijziging noodzakelijk is en dat is, zo stelt AVEBE, ten aanzien van mast 184 niet het geval.

Kosten wijziging aansluiting

17. Daarnaast is AVEBE van mening dat, als TenneT toch bevoegd blijkt te zijn om eenzijdig tot wijziging van de aftakaansluiting over te gaan, TenneT de kosten voor de wijziging dient te dragen. Ter ondersteuning van dit standpunt stelt AVEBE dat het initiatief om tot wijziging over te gaan bij TenneT ligt. Dientengevolge moet de verandering van de aansluiting volgens AVEBE juridisch als een ambtshalve wijziging worden gekwalificeerd. Dat de kosten hiervan niet ten laste van AVEBE mogen worden gebracht, volgt volgens AVEBE uit de artikelen 2.4.2 en 2.4.3 van de TCE, zoals bevestigd in het geschilbesluit Onderneming X/ENBU.⁴ Ter verdere onderbouwing wijst AVEBE op het geschilbesluit Tata Steel IJmuiden – Nuon/TenneT.⁵ In dit geschilbesluit is volgens AVEBE expliciet geoordeeld dat TenneT verantwoordelijk is voor het realiseren van de aansluitverbinding tussen het nieuwe netaansluitpunt tot en met het bestaande overdrachtpunt en dat in geval van een wijziging van een aansluiting op initiatief van TenneT de daarmee gepaard gaande kosten voor rekening van TenneT moeten komen. Deze uitkomst is volledig in lijn met het aan de aansluittarieven in de TCE ten grondslag liggende kostenveroorzakingsprincipe, zo stelt AVEBE.
18. In aanvulling op het voorgaande merkt AVEBE op dat er in het onderhavige geval geen sprake kan zijn van 'vervanging' in de zin van artikel 2.3.5.5 van de TCE. Onder verwijzing naar de wetsgeschiedenis van artikel 2.3.5.5 van de TCE is er volgens AVEBE sprake van vervanging als de aansluiting zodanig versleten is dat deze geheel of gedeeltelijk vervangen moet worden. Dat hier in het onderhavige geval geen sprake van is, blijkt volgens AVEBE uit een door TenneT opgesteld onderhoudsrapport van 11 juli 2022, getiteld 'Onderhoudsrapportage Dobbenstroom 110kV', waarin de verwachte vervanging van de aansluiting voor het jaar 2040 gepland staat. AVEBE stelt dat de aansluiting naar behoren functioneert en blijkens voormelde onderhoudsrapportage technisch gezien nog jaren mee kan. Bovendien vormt niet levensduurverlenging, maar de wens van TenneT om het Station via mast 184 op het 110 kV-net in te lussen volgens AVEBE de aanleiding voor het wijzigen van de aftakaansluiting. Om van vervanging in de zin van artikel 2.3.5.5 van de TCE te kunnen spreken, dient levensduurverlenging evenwel het doel van de wijziging te zijn, zo stelt AVEBE. De opvatting van TenneT dat AVEBE na wijziging van de aftakaansluiting een nieuwe 'toekomstbestendige' aansluiting krijgt, maakt dit volgens AVEBE niet anders. AVEBE concludeert dat, nu geen sprake is van vervanging in de zin van artikel 2.3.5.5 van de TCE, TenneT de

³ Zie geschilbesluit van de ACM Basell/Enexis van 14 oktober 2020 met kenmerk ACM/UIT/544815.

⁴ Zie geschilbesluit van de ACM Onderneming X/ENBU van 2 maart 2006 met kenmerk 102121/39 en besluit op bezwaar van de ACM Onderneming X/ENBU van 4 oktober 2006 met kenmerk 102121/61.

⁵ Zie geschilbesluit van de ACM Tata Steel IJmuiden – Nuon/TenneT van 9 oktober 2018 met kenmerk ACM/UIT/501468.

wijzigingskosten voor de aftakaansluiting niet op AVEBE kan verhalen op basis van de keuze van AVEBE voor een PAV uitgestelde betaling.

19. Ter zitting is AVEBE ingegaan op de uitspraak Basell/Enexis van het CBb.⁶ AVEBE stelt dat er in het onderhavige geval geen sprake is van een functionaliteit van leveringszekerheid als bedoeld in voormelde uitspraak. In Basell/Enexis bevond de voorziening voor leveringszekerheid – de pingpongschakelaar – zich in het hoogspanningsstation van Enexis en daarmee binnen diens net. Daarentegen bevindt in het geval van AVEBE de mogelijkheid om te schakelen tussen de twee verbindingen zich binnen de installatie van AVEBE. De leveringszekerheid die de redundante aansluiting van AVEBE met twee verbindingen (N-1 veilig) met zich brengt, zo merkt AVEBE op, is gekoppeld aan de aansluiting en is een regulier onderdeel van aansluitingen groter dan 10 MVA.

Aanpassing PAV

20. Volgens AVEBE volgt uit de TCE dat een ambtshalve wijziging van de aftakaansluiting niet leidt tot een aanpassing van de PAV voor de component 'beheer'. Ter onderbouwing van dit standpunt voert AVEBE aan dat uit de artikelen 2.3.5.2, onderdeel a, tweede volzin, en artikel 2.3.5.5 van de TCE volgt dat de tussen de netbeheerder en de aangeslotene overeengekomen investeringskosten een bepalend uitgangspunt zijn voor het vaststellen van de hoogte van de component beheer van de PAV. Anders dan in de situatie waarin een (toekomstig) aangeslotene verzoekt om een aansluiting of een wijziging van een aansluiting, zo vervolgt AVEBE, is bij een ambtshalve wijziging van een aansluiting geen sprake van tussen de netbeheerder en de aangeslotene overeengekomen investeringskosten. In deze situatie worden de kosten volgens AVEBE immers gedragen door de netbeheerder. Hieruit leidt AVEBE af dat de PAV van AVEBE niet verhoogd mag worden met de investeringskosten die TenneT moet maken voor een ambtshalve wijziging van de aftakaansluiting. De component beheer uit de PAV blijft volgens AVEBE dan ook gebaseerd op de oorspronkelijk tussen TenneT en AVEBE overeengekomen investeringskosten, als bedoeld in artikel 2.3.5.2 van de TCE.
21. In aanvulling op het voorgaande stelt AVEBE dat deze uitkomst redelijk en geheel in lijn is met de systematiek van de TCE. Ter onderbouwing hiervan wijst AVEBE op het collectieve belang dat TenneT dient met een ambtshalve wijziging en niet (enkel) het individuele belang van de betreffende aangeslotene. Hieruit volgt volgens AVEBE dat in geval van een ambtshalve wijziging, in lijn met het in artikel 2.3.5.2, onderdeel a, van de TCE neergelegde omslagstelsel, zowel de eenmalige kosten als de extra kosten voor de PAV voor beheer door het collectief worden gedragen.
22. Ter zitting merkt AVEBE op dat één van de wezenlijke uitgangspunten van artikel 2.3.5.2 van de TCE is, dat de tussen de netbeheerder en de aangeslotene overeengekomen investeringskosten (de eenmalige aansluitvergoeding, hierna: EAV) leidend zijn voor de hoogte van de PAV. AVEBE stelt dat dit volgt uit de tekst van artikel 2.3.5.2 TCE en uit de wetsgeschiedenis. Uit artikel 2.4.3 blijkt volgens AVEBE dat hetzelfde proces wordt gevolgd indien de aangeslotene verzoekt om een wijziging van zijn aansluiting. Onder verwijzing naar het geschilbesluit Twence/TenneT⁷ voert AVEBE aan dat in het geval van een ambtshalve wijziging van een aansluiting, geen sprake is van een verschuldigd aansluittarief, noch van een tussen partijen overeengekomen investeringsbedrag. Op basis hiervan concludeert AVEBE dat de PAV in het onderhavige geval gehandhaafd blijft op het niveau van vóór de wijziging.

4.2. TenneT

23. TenneT heeft – kort samengevat – in de stukken en op de zitting het volgende naar voren gebracht.

Eenzijdige wijziging aansluiting

⁶ Uitspraak van het CBb van 8 februari 2022, ECLI:NL:CBB:2022:63.

⁷ Zie geschilbesluit van de ACM Twence/TenneT van 24 oktober 2022 met kenmerk ACM/UIT/586547.

24. Onder verwijzing naar het geschilbesluit Basell/Enexis⁸ merkt TenneT op dat zij een aansluiting kan wijzigen, indien daarvoor tussen de netbeheerder en de aangeslotene overeenstemming wordt bereikt of indien daarvoor een wettelijke grondslag bestaat. TenneT stelt dat, nu er geen sprake is van overeenstemming met AVEBE, artikel 16, eerste lid, onderdelen a, b en c, E-wet de wettelijke grondslag biedt om de aftakaansluiting van AVEBE eenzijdig te mogen wijzigen. Een andere conclusie zou volgens TenneT betekenen dat een aangeslotene een bouwtraject kan gijzelen, hetgeen de realisatietermijn van netuitbreidingen en daarmee de energietransitie in ernstige mate tegen zou werken. Ter verdere onderbouwing merkt TenneT op dat de stichting van het Station is opgenomen in TenneT's Investeringsplan Net op land 2020-2029. Nu dit plan conform artikel 21 van de E-wet door de ACM op redelijkheid is getoetst, zo vervolgt TenneT, volgt uit het negende lid van dit artikel dat de realisatie van het Station noodzakelijk wordt geacht voor de uitvoering van de netbeheerstaken van TenneT.
25. Ter zitting voegt TenneT hieraan toe dat het geschilbesluit Twence/TenneT⁹ in het onderhavige geval in zoverre gevolgd dient te worden, dat ook hier sprake is van een noodzakelijke aanpassing van het net door TenneT. Verder voert TenneT ter zitting aan dat op grond van haar wettelijke taak en de jurisprudentie niet van TenneT gevergd kan worden dat zij de aftakaansluiting in stand laat en evenmin dat zij deze in de oorspronkelijke staat terug laat komen in het gewijzigde netontwerp.
26. Wat betreft de locatie stelt TenneT dat deze is gekozen na afweging van de ruimtelijke, maatschappelijke en technische componenten en na afstemming met de betrokken gemeenten en andere stakeholders. Over de technische component merkt TenneT op dat de locatie, gelet op de nabijheid van hoekmasten, doelmatig is voor de realisatie en het inlussen van het Station.
27. In aanvulling op het voorgaande stelt TenneT dat AVEBE, met het aandragen van de optie om voor het inlussen van het Station een nieuwe mast te plaatsen, de plicht van TenneT om doelmatig te opereren miskent. Door het Station in te lussen op mast 184 wordt volgens TenneT de als noodzakelijk gekwalificeerde uitbreiding van het elektriciteitsnet op de meest optimale wijze gerealiseerd. Ter onderbouwing voert TenneT aan dat mast 184 een hoekmast is, die vanwege zijn zwaardere fundering beter geschikt is voor inlusing van het Station dan een normale draagmast. Daarnaast merkt TenneT op dat het weliswaar technisch gezien mogelijk is om de aftakaansluiting in stand te laten, maar dat het plaatsen van een nieuwe mast voor inlusing van het Station een zeer ingrijpende operatie is. TenneT schat in dat er voor de vier 380 en 110kV-circuits over een lengte van 800 meter tot 2 kilometer meer dan drie weken lang een omleiding moet worden gerealiseerd. De kosten die hiermee gemoeid zijn, schat TenneT op miljoenen euro's per kilometer kabel.
- Kostenverdeling wijziging en vervanging aansluiting*
28. Wat betreft de kosten voor het verplaatsen van de aftakaansluiting stelt TenneT dat het beroep van AVEBE op de artikelen 2.4.2 en 2.4.3 van de TCE en het geschilbesluit Onderneming X/ENBU¹⁰ om de hierna vermelde redenen niet kan slagen. TenneT merkt op dat AVEBE ten onrechte stelt dat er geen onderscheid gemaakt kan worden tussen wijzigingskosten en vervangingskosten. Volgens TenneT geldt voor de onderdelen waarvan bij het wijzigen van de aansluiting de levensduur verlengd wordt, dat gesproken moet worden van vervanging, als bedoeld in artikel 2.3.5.5 van de TCE. De vervangingsbijdrage, als onderdeel van de PAV, zou hier dekking voor moeten bieden. Nu TenneT enkel de vervangingskosten bij AVEBE in rekening brengt en de wijzigingskosten zelf draagt, gaat een beroep op artikel 2.4.3 van de TCE niet op. Hiermee zou ook voormeld geschilbesluit voor de onderhavige zaak niet relevant zijn. Ten overvloede merkt TenneT op dat artikel 2.4.3 van de TCE niet uitsluit dat er andere redenen kunnen zijn voor het wijzigen van een aansluiting dan een daartoe strekkend verzoek van de aangeslotene, zoals bijvoorbeeld blijkt uit artikel 2.4.2 van de TCE. Ook het beroep van AVEBE op artikel 2.4.2 van de TCE kan volgens TenneT niet slagen, omdat er geen

⁸ Zie geschilbesluit van de ACM Basell/Enexis van 14 oktober 2020 met kenmerk ACM/UIT/544815.

⁹ Zie geschilbesluit van de ACM Twence/TenneT van 24 oktober 2022 met kenmerk ACM/UIT/586547. Bij het aanhalen van dit geschilbesluit merkt TenneT op dat dit besluit ten tijde van de zitting nog niet onherroepelijk was.

¹⁰ Zie geschilbesluit van de ACM Onderneming X/ENBU van 2 maart 2006 met kenmerk 102121/39.

sprake is van een verlenging van de aansluit- en transportovereenkomst.

29. In vervolg op het voorgaande wijst TenneT op het geschilbesluit TenneT/Dobbestroom, waaruit volgens TenneT volgt dat de aftakaansluiting meer dan 25 jaar oud is en niet is gerealiseerd op een aansluitpunt dat daartoe naar hedendaagse maatstaven technisch gezien redelijkerwijs geschikt is.¹¹ TenneT stelt dat deze wijze van aansluiten het uitvoeren van zijn wettelijke taken, zoals het uitvoeren van op zichzelf noodzakelijke werkzaamheden, bemoeilijkt. Ook zorgt de aftakaansluiting er volgens TenneT voor dat de lijn waarop de aansluiting is 'ingetakt' voor wat de transportcapaciteit betreft niet ten volle voor andere afnemers kan worden benut, omdat bij mogelijke uitval rekening gehouden moet worden met de aansluitsituatie van AVEBE. In de nieuwe situatie, zo vervolgt TenneT, zou AVEBE een nieuwe, toekomstbestendige aansluiting op een daartoe geschikt aansluitpunt krijgen. De betrouwbaarheid van deze aansluiting is volgens TenneT groter dan die van de aftakaansluiting.
30. TenneT betwist verder het standpunt van AVEBE dat uit het geschilbesluit Tata Steel IJmuiden – Nuon/TenneT¹² volgt dat alle kosten die gepaard gaan met een wijziging van de aansluiting op initiatief van de netbeheerder door de netbeheerder moeten worden gedragen. Nu TenneT de wijzigingskosten voor de aftakaansluiting draagt, wordt volgens TenneT in overeenstemming met dit geschilbesluit gehandeld.
31. Ten aanzien van de door AVEBE gemaakte keuze voor een PAV uitgestelde betaling haalt TenneT het geschilbesluit E.ON/TenneT¹³ aan. Onder verwijzing naar deze uitspraak merkt TenneT op dat de vervangingskosten van een aansluiting hoger, maar ook lager kunnen uitvallen en dat de kosten zich eerder kunnen voordoen dan verwacht, maar ook later. TenneT geeft aan hierover meermaals met AVEBE te hebben gecorrespondeerd. Op basis hiervan, zo stelt TenneT, moet geconcludeerd worden dat AVEBE bewust gekozen heeft voor een PAV uitgestelde betaling en zodoende het risico heeft willen dragen ten aanzien van de vervangingskosten. Ook stelt TenneT dat AVEBE er ten onrechte aan voorbijgaat dat AVEBE de mogelijkheid heeft om gebruik te maken van de in de TCE opgenomen terugkeerregeling. Indien AVEBE daarvoor kiest, zouden de kosten voor AVEBE niet EUR [vertrouwelijk] bedragen, maar EUR [vertrouwelijk] (peildatum 1 augustus 2021).
32. Daarnaast voert TenneT aan dat uit de E-wet volgt dat de aangeslotene de kosten draagt die samenhangen met zijn aansluiting op het net: aanleg, onderhoud, beheer en vervanging. Specifiek voor het element vervanging merkt TenneT op dat uit de tariefsystematiek van de E-wet en uit de TCE volgt dat de afnemer de vervangingskosten van de aansluiting draagt. Onder verwijzing naar het bepaalde in artikel 2.3.5.5 van de TCE merkt TenneT op dat ook een gehele aansluiting vervangen kan worden. Uit artikel 2.3.5.2, onderdeel d, van de TCE volgt volgens TenneT dat als de afnemer voor een PAV uitgestelde betaling heeft gekozen, hij de kosten voor vervanging moet betalen als deze zich voordoen. De huidige aftakaansluiting die naar hedendaagse technische maatstaven redelijkerwijs niet geschikt is, zo vervolgt TenneT, wordt vervangen door een toekomstbestendige aansluiting, waarvan de technische levensduur langer is dan de huidige aftakaansluiting. TenneT concludeert dat er dan ook sprake is van levensduurverlenging van de aansluiting, zoals bedoeld in artikel 2.3.5.5 van de TCE.
33. Ter zitting voegt TenneT aan het voorgaande toe dat de wijziging van de aftakaansluiting moet worden gezien in het licht van de levensduurverlenging van het gehele net waar TenneT voor verantwoordelijk is. Ook hieruit volgt volgens TenneT dat er sprake is van 'verlenging' in de zin van artikel 2.3.5.5 van de TCE. Als zou worden geconcludeerd dat er geen sprake is van verlenging, zou AVEBE volgens TenneT sterk en ten onrechte worden bevoordeeld in haar positie als aangeslotene ten opzichte van aangeslotenen met een PAV integraal tarief. In algemene zin, zo vervolgt TenneT, zouden aangeslotenen risicovrij kunnen kiezen voor een PAV met uitgestelde betaling, omdat bij een vervanging die niet uitsluitend ziet op de aansluiting zelf, de netbeheerder deze kosten dient te

¹¹ Zie geschilbesluit van de ACM Dobbestroom/TenneT van 6 juli 2016 met kenmerk 16.0181.12.

¹² Zie geschilbesluit van de ACM Tata Steel IJmuiden – Nuon/TenneT van 9 oktober 2018 met kenmerk ACM/UIT/501468.

¹³ Zie geschilbesluit van de ACM E.ON/TenneT van 22 november 2005 met kenmerk 102097/26.

dragen. TenneT merkt hierbij op dat AVEBE voorheen rekening diende te houden met een vervanging over 15 jaar, maar na wijziging circa 45 jaar kan wachten met het opbouwen van reserveringen voor een vervanging van de aansluiting. Daarentegen is het volgens TenneT, mede gelet op het verschil in positie waarin aangeslotenen met een PAV integraal tarief zich bevinden ten opzichte van aangesloten met een PAV uitgestelde betaling, redelijk en in lijn met de bedoeling van de TCE om de vervangingskosten voor rekening van AVEBE te laten komen.

34. Tot slot stelt TenneT dat als het standpunt van AVEBE wordt gevolgd, dit ertoe leidt dat TenneT in strijd met het non-discriminatiebeginsel van artikel 23, derde lid, van de E-wet handelt, doordat onderscheid wordt gemaakt tussen afnemers die gekozen hebben voor een PAV integraal tarief respectievelijk PAV uitgestelde betaling. Volgens TenneT zouden de aangesloten die voor een PAV integraal tarief hebben gekozen via hun bijdrage de kosten voor de vervanging van hun aansluiting als gevolg van de aanleg of vernieuwing van een station betalen, terwijl AVEBE de kosten voor de vervanging van haar aansluiting met een PAV uitgestelde betaling niet zou dragen. TenneT merkt op dat deze situatie zich de komende jaren vaak zal voordoen, gelet op de grootschalige aanpassingen die netbeheerders moeten doen om hun netten toekomstbestendig te houden.

Aanpassing PAV

35. TenneT betwist de stelling van AVEBE dat de EAV, en daarmee ook de PAV, na wijziging van de aftakaansluiting ongewijzigd zou moeten blijven. TenneT stelt dat de PAV op grond van artikel 2.3.5.3 TCE bij wijziging van de aansluiting opnieuw wordt vastgesteld op basis van de in de TCE opgenomen uitgangspunten. Hierbij is volgens TenneT de vraag op wiens verzoek de aansluiting wordt gewijzigd geen onderscheidend criterium. Zou in deze het standpunt van AVEBE worden gevolgd, dan zou volgens TenneT een wijziging of vervanging van een aansluiting nimmer tot een bijstelling van de PAV leiden en zouden diens gevolge de beheer- en vervangingskosten van de netbeheerders voor de gewijzigde of vervangen aansluiting nooit gedekt zijn. Dit zou ten onrechte tot een (zeer) ongelijk speelveld met nieuwe aangeslotenen leiden, zo vervolgt TenneT. Ter illustratie voert TenneT aan dat het geïndexeerde initiële investeringsbedrag van één van de velden in 1994 in geen verhouding staat tot de waarde van een nieuw veld, waarbij de EAV wordt gehanteerd als basis voor de beheer- en vervangingsbijdrage.
36. Ter zitting merkt TenneT op dat zij bij het bepalen van de investeringskosten en van de PAV binnen de kaders van de wet handelt. TenneT stelt ook te handelen in de geest van de TCE, door kosten zo eerlijk mogelijk om te slaan over alle aangeslotenen. Ze geeft zo goed mogelijk inzicht in de investeringskosten en probeert met al haar klanten overeenstemming te bereiken. Ook wijst TenneT haar klanten op de mogelijkheid om een derde partij in te schakelen. Dit biedt klanten een bepaalde mate van onderhandelingsruimte. Indien een klant een derde partij inschakelt, wordt de aansluiting aan TenneT overgedragen. De kosten die hiermee gemoeid zijn, vormen de basis voor de PAV. TenneT vervolgt met de opmerking dat AVEBE weliswaar spreekt van 'redelijkheid', maar dat zij in de praktijk in 1995 een positie heeft verworven die zij, gelet op de socialisatie van kosten, ten koste van anderen wil verdedigen. Alhoewel dit volgens TenneT is toegestaan, verzet zij zich hier in het belang van andere aangeslotenen tegen. Tot slot merkt TenneT op dat, indien de lijn van AVEBE wordt gevolgd, AVEBE tot in lengte van dagen een nieuw investeringsbedrag voor het vervangen van een aansluiting kan weigeren, waardoor de PAV ongewijzigd blijft. De TCE heeft in deze situatie niet voorzien.

5. Beoordeling van het geschil

37. In dit geschil is in de eerste plaats de vraag aan de orde of TenneT in strijd handelt met haar bevoegdheden op grond van de E-wet, meer in het bijzonder de artikelen 16, eerste lid, aanhef en onder e, 23 en 28, door eenzijdig te besluiten de aftakaansluiting te verplaatsen naar het Station. In de tweede plaats is de vraag opgeworpen of TenneT bevoegd is (een deel van de) eenmalige kosten die gepaard gaan met deze verplaatsing in rekening te brengen bij AVEBE. In de derde plaats wordt

de vraag opgeworpen of TenneT bevoegd is om bij AVEBE een hogere PAV in rekening te brengen, als gevolg van de verplaatsing. De ACM stelt vast dat de eerste klacht van AVEBE ongegrond is en de tweede en derde klacht gegrond. De ACM licht dit hieronder toe.

5.1. TenneT is bevoegd eenzijdig de aftaansluiting van AVEBE te verplaatsen

38. De ACM is van oordeel dat TenneT in het onderhavige geval bevoegd is eenzijdig tot wijziging van de aftaansluiting van AVEBE over te gaan. Hierover heeft de ACM zich in het geschil tussen Twence B.V. en TenneT ook uitgelaten.¹⁴
39. De ACM stelt voorop dat geen oordeel kan worden gegeven over het standpunt van AVEBE dat TenneT op grond van de tussen partijen gesloten aansluit- en transportovereenkomst niet bevoegd is tot aanpassing van de aftaansluiting. De ACM is immers niet bevoegd hierover te oordelen.¹⁵
40. AVEBE betwist niet de noodzaak voor de bouw van het Station. Daarentegen betwist AVEBE dat TenneT de keuze voor de locatie van het Station kan baseren op het door de ACM beoordeelde Investeringsplan Net op land 2020 - 2029. Het Investeringsplan Net op land 2020 – 2029 zou slechts in algemene termen aangeven waar het Station moet worden gelokaliseerd.
41. Hierover merkt de ACM op dat AVEBE niet, althans onvoldoende heeft onderbouwd waarom de gekozen locatie onjuist is. Naar het oordeel van de ACM heeft TenneT evenwel voldoende aannemelijk gemaakt dat de gekozen locatie vanwege de aanwezigheid van hoekmast 184 doelmatig is voor de realisatie en het inlossen van het Station.
42. Daarnaast betwist AVEBE de noodzaak om de aftaansluiting naar het Station te verplaatsen. TenneT zou immers in de nabijheid van het Station een nieuwe mast kunnen realiseren, waarop het Station kan worden ingelust. De hiermee gepaard gaande technische uitdagingen, hogere kosten en bezwaren met betrekking tot de ruimtelijke inpassing, zouden dit niet anders maken.
43. Hierover oordeelt de ACM als volgt. Gebleken is dat de door AVEBE voorgestelde oplossing in technische zin haalbaar is. Echter, haalbaarheid op zichzelf is niet voldoende. TenneT dient, zoals onder meer uit artikel 16, eerste lid, onder b, van de E-wet blijkt, bij de uitvoering van haar wettelijke taken doelmatig te handelen. Ter zitting heeft TenneT uiteengezet welke verstrekkende operationele en financiële implicaties de door AVEBE voorgestelde realisatie van een extra mast voor de inlossing van het Station heeft, hetgeen AVEBE onvoldoende heeft weerlegd.¹⁶
44. Naar het oordeel van de ACM heeft TenneT hiermee voldoende onderbouwd dat het inlossen van het Station op mast 184 en de daaruit voortvloeiende verplaatsing van de bestaande aftaansluiting van AVEBE naar het Station, gelet op de in artikel 16, eerste lid, onder a, b en c, van de E-wet bedoelde wettelijke taken van de netbeheerder, noodzakelijk en doelmatig is.
45. De conclusie uit het voorgaande is dat TenneT niet in strijd handelt met haar bevoegdheden op grond van de E-wet, meer specifiek artikel 16, eerste lid, aanhef en onderdeel e, artikel 23 en artikel 28 van de E-wet, door de aansluiting van AVEBE op eigen initiatief te wijzigen, zodat het Station op de voorgenomen locatie kan worden gerealiseerd. De eerste klacht van AVEBE is derhalve ongegrond.

¹⁴ Zie het besluit van de ACM van 24 oktober 2022 in het geschil tussen Twence B.V. en TenneT TSO B.V.

¹⁵ De ACM verwijst in dit verband naar de uitspraak van het CBb van 18 april 2014 in de zaak Stedin Netbeheer B.V./ACM en Dordrecht Energy Supply Company C.V., ECLI:NL:CBB:2014:149, ov. 4.3.

¹⁶ Ter zitting heeft TenneT onweersproken gesteld dat hiertoe een nieuwe hoekmast, inclusief stevig fundament, dient te worden geplaatst en dat voor een periode langer dan drie weken, over een lengte van 800 meter tot twee kilometer, de vier aanwezige 380- en 110 KV-circuits dienen te worden omgeleid. Dit is, zo stelt TenneT tevens onweersproken, een zeer ingrijpende operatie.

5.2. TenneT is niet bevoegd (een deel van de) eenmalige kosten voor verplaatsing van de aftakaansluiting van AVEBE bij AVEBE in rekening te brengen

46. Dat TenneT in dit geval bevoegd is de aansluiting van AVEBE eenzijdig te wijzigen, betekent naar het oordeel van de ACM niet dat TenneT (een deel van de) de daarmee gemoede kosten zonder meer bij AVEBE in rekening kan brengen. Hierover heeft de ACM zich in het geschil tussen Twence B.V. en TenneT ook uitgelaten.¹⁷
47. Artikel 2.3.5.2 van de TCE bevat regels over de periodieke vergoeding voor de 'instandhouding' van maatwerkaansluitingen, zoals die van AVEBE. Artikel 2.4.3 van de TCE bepaalt het aansluittarief dat geldt bij wijziging van een aansluiting op verzoek van aangeslotenen. De TCE kent geen aansluittarief voor een ambtshalve wijziging van de aansluiting. Daarmee komen de kosten voor een dergelijke wijziging voor rekening van de netbeheerder.
48. Tussen partijen is in geschil of de kosten voor het nieuwe veld (waarmee de nieuwe knip wordt gerealiseerd) voor rekening van TenneT komen als kosten van wijziging van de aansluiting, dan wel voor rekening van AVEBE komen als kosten voor instandhouding, meer in het bijzonder vervanging. TenneT draagt de eenmalige kosten die moeten worden gemaakt voor de aanpassing en verlenging van de verbindingen, omdat dit, aldus TenneT, een wijziging is van het ontwerp van de aansluiting. De eenmalige kosten, die voor het nieuwe veld zullen moeten worden gemaakt, stelt TenneT echter in rekening te moeten brengen bij AVEBE. Hiertoe voert TenneT aan dat het een vervanging van de aansluiting betreft, zoals bedoeld in artikel 2.3.5.5 van de TCE. Ter onderbouwing van dit standpunt wijst TenneT op artikel 2.3.5.2, aanhef en onder d, van de TCE, waaruit volgens TenneT blijkt dat, nu in het verleden tussen partijen een PAV uitgestelde betaling is overeengekomen, AVEBE de kosten voor de vervanging moet betalen nadat deze zich hebben voorgedaan.
49. Naar het oordeel van de ACM dient TenneT de kosten voor het nieuwe veld te dragen. De ACM overweegt daartoe het volgende.
50. Volgens artikel 2.3.5.1 van de TCE wordt onder 'instandhouding' begrepen de in de tabel in artikel 2.3.5.5 van de TCE genoemde (categorieën) werkzaamheden. Deze tabel maakt als categorieën onderscheid tussen 'beheer' en 'vervanging'. Vervanging is in de tabel omschreven als: "Gehele en/of gedeeltelijke vervanging van de aansluiting zoals benoemd in artikel 28, eerste lid, van de E-wet met als doel levensduurverlenging van de aansluiting".
51. De ACM is van oordeel dat TenneT niet aannemelijk heeft gemaakt dat de realisatie van het nieuwe veld moet worden gekwalificeerd als vervanging. De oorzaak van de verplaatsing van de bestaande aftakaansluiting naar het Station en de realisatie van het veld is immers gelegen in de op zichzelf noodzakelijke aanleg van het Station. Daaraan doet niet af dat, naar TenneT heeft gesteld, door de wijziging van de aansluiting van AVEBE de levensduur van die aansluiting wordt verlengd. Dat was immers niet het doel van de wijziging.
52. Voorts heeft AVEBE gesteld dat de onderdelen waar de aftakaansluiting uit bestaat, grotendeels dateren uit 1995 en 1997. Dit blijkt ook uit het document 'Onderhoudsrapportage Dobbenstroom 110kV'. De aftakaansluiting zou in technisch goede staat verkeren en zonder problemen functioneren. TenneT heeft daar in haar reactie op de geschilaanvraag van AVEBE en op de hoorzitting onvoldoende tegenover kunnen stellen om de conclusie te rechtvaardigen dat de aftakaansluiting dermate versleten is, dat het vervangen ervan levensduurverlenging van de aansluiting als doel heeft.
53. Ook het argument van TenneT dat de wijziging van de aftakaansluiting moet worden gezien in het licht van de levensduurverlenging van het gehele net waarvoor TenneT verantwoordelijk is, kan naar

¹⁷ Zie het besluit van de ACM van 24 oktober 2022 in het geschil tussen Twence B.V. en TenneT TSO B.V.

het oordeel van de ACM niet slagen. Afgezien van de vraag of in het onderhavige geval sprake is van levensduurverlenging van het net en zo ja, welke juridische waarde aan deze kwalificatie toegekend dient te worden, volgt uit de bewoordingen van artikel 2.3.5.5 TCE dat het doel van de (gehele of gedeeltelijke) vervanging van de aansluiting, levensduurverlenging van die aansluiting moet zijn. Op basis hiervan dient te worden geconcludeerd dat in het onderhavige geval geen sprake is van vervanging in de zin van voormeld artikel. Dit blijkt overigens ook uit de systematiek van paragraaf 2.3.5 TCE, waarin bepalingen zijn opgenomen die zich specifiek richten op de instandhouding van de in artikel 2.3.5.1 TCE bedoelde aansluitingen door de netbeheerder en de daarvoor door aangeslotenen aan de netbeheerder te betalen periodieke vergoeding.

54. Tot slot gaat de ACM niet mee in het argument van TenneT dat AVEBE ten onrechte wordt bevoordeeld in haar positie ten opzichte van aangeslotenen met een PAV integraal tarief. Gesteld al dat in het onderhavige geval sprake is van een ongelijke behandeling van gelijke gevallen, dan kan dit er nog niet toe leiden dat TenneT in strijd met haar bevoegdheden op grond van artikel 23, eerste lid, van de E-wet eenmalige kosten voor verplaatsing van de aftakaansluiting van AVEBE naar het Station, bij AVEBE in rekening brengt. Een toepassing van het gelijkheidsbeginsel zoals door TenneT bepleit kan er niet toe leiden dat AVEBE in haar positie wordt benadeeld.
55. De conclusie is dat TenneT, door eenmalige kosten voor realisatie van het nieuwe netaansluitpunt ten gevolge van de verplaatsing van de aftakaansluiting van AVEBE naar het Station, bij AVEBE in rekening te brengen, in strijd handelt met haar bevoegdheden op grond van artikel 23, eerste lid, van de E-wet. In zoverre is de tweede klacht van AVEBE derhalve gegrond.

5.3. TenneT is niet bevoegd de PAV van AVEBE vanwege verplaatsing van de aftakaansluiting van AVEBE te wijzigen

56. Verder is tussen partijen in geschil of de wijziging van de aansluiting van AVEBE leidt tot een aanpassing van de PAV, meer in het bijzonder van de component beheer. AVEBE stelt zich op het standpunt dat de PAV gehandhaafd dient te blijven op het niveau van vóór de wijziging van de aansluiting. Daartoe voert zij aan dat in het onderhavige geval sprake is van een ambtshalve wijziging van de aansluiting, waarvoor geen aansluittarief verschuldigd is en waarvoor tussen partijen geen investeringsbedrag is overeengekomen, op basis waarvan de PAV zou kunnen worden aangepast. TenneT stelt daarentegen dat de PAV bij wijziging van de aansluiting opnieuw wordt vastgesteld op basis van de in de TCE opgenomen uitgangspunten, waarbij de vraag op wiens verzoek de aansluiting wordt gewijzigd, geen onderscheidend criterium is.
57. De ACM is van oordeel dat TenneT niet bevoegd is om de PAV van AVEBE op basis van de voor de wijziging van de aansluiting te maken investeringskosten aan te passen. Daartoe overweegt de ACM het volgende.
58. In het onderhavige geval is sprake van een wijziging van een aansluiting met een aansluitcapaciteit van meer dan 10 MVA. Artikel 2.3.5.3 TCE schrijft voor dat bij de wijziging van een dergelijke aansluiting de PAV opnieuw dient te worden vastgesteld. Hierbij dienen de in artikel 2.3.5.2 TCE opgenomen uitgangspunten te worden gehanteerd. Artikel 2.3.5.2, aanhef en onder a, TCE schrijft voor hoe de PAV voor de component beheer initieel dient te worden vastgesteld. Hierbij wordt gebruikgemaakt van een door de netbeheerder vastgesteld percentage van de met de aangeslotenen overeengekomen investeringskosten. Voor het overige schrijft artikel 2.3.5.2 voor op welke gronden de PAV voor de component vervanging wordt vastgesteld (onder b), dat de PAV jaarlijks wordt geïndexeerd en welke indexeringsregeling daarvoor heeft te gelden (onder c), hoe de hoogte van de PAV uitgestelde betaling wordt vastgesteld (onder d), en wat te gelden heeft als een aangeslotene van PAV uitgestelde betaling naar PAV integraal wenst over te stappen (de zogenoemde terugkeerregeling) of andersom (onder e tot en met g).

-
59. Zoals TenneT terecht opmerkt, wordt in artikel 2.3.5.3 geen onderscheid gemaakt naar op wiens initiatief de wijziging van de aansluiting plaatsvindt. Hieruit volgt dat de PAV van AVEBE bij wijziging van de aansluiting opnieuw dient te worden vastgesteld. Echter, de TCE voorziet niet in de mogelijkheid om de PAV aan te passen op basis van de investeringskosten die met een ambtshalve wijziging gemoeid zijn. Immers, in het geval van een ambtshalve wijziging is geen sprake van tussen de netbeheerder en de aangeslotene overeengekomen investeringskosten. Uit artikel 2.3.5.2, aanhef en onder a, TCE volgt dat de initieel overeengekomen investeringskosten als basis dienen voor het vaststellen van de hoogte van de PAV voor de component beheer. Voor de volledigheid merkt de ACM op dat deze investeringskosten ingevolge artikel 2.3.5.2, aanhef en onder c, TCE jaarlijks met de indexering dienen te worden aangepast.
60. Voorts biedt paragraaf 2.3.5 TCE geen aanknopingspunten om bij het vaststellen van de hoogte van de PAV bij een ambtshalve wijziging van een aansluiting rekening te houden met de door TenneT gestelde meerwaarde van een nieuw veld ten opzichte van het (geïndexeerde) initiële investeringsbedrag voor de aftakaansluiting van AVEBE.
61. In reactie op het standpunt van TenneT dat het niet kunnen aanpassen van de PAV van AVEBE zou betekenen dat de beheer- en vervangingskosten bij een wijziging of vervanging van een aansluiting nooit middels een bijstelling van de PAV gedekt zijn en zou leiden tot een ongelijk speelveld met nieuwe aangeslotenen, merkt de ACM op dat de socialisatie van de investeringskosten als consequentie van het ambtshalve wijzigen van de aftakaansluiting op zichzelf geen juridische grondslag biedt voor het aanpassen van de PAV van AVEBE.
62. Uit het voorgaande volgt dat TenneT, wanneer zij de PAV van AVEBE op basis van de met de ambtshalve wijziging van de aftakaansluiting gepaard gaande investeringskosten aanpast, in strijd handelt met artikel 2.3.5.3 jo. artikel 2.3.5.2, aanhef en onder a, van de TCE. De derde klacht van AVEBE is derhalve gegrond.

6. Dictum

63. De Autoriteit Consument en Markt:
1. verklaart de eerste klacht van Coöperatie Koninklijke AVEBE U.A. tegen netbeheerder TenneT TSO B.V. ongegrond;
 2. verklaart de tweede klacht van Coöperatie Koninklijke AVEBE U.A. gegrond;
 3. stelt vast dat TenneT TSO B.V. in strijd handelt met haar bevoegdheden op grond van artikel 23, eerste lid, van de Elektriciteitswet 1998, wanneer zij eenmalige kosten voor het realiseren van het nieuwe netaansluitpunt vanwege verplaatsing van de aftakaansluiting van Coöperatie Koninklijke AVEBE U.A. naar een nieuw midden- en hoogspanningsstation in rekening brengt bij Coöperatie Koninklijke AVEBE U.A.;
 4. verklaart de derde klacht van Coöperatie Koninklijke AVEBE U.A. gegrond, en;
 5. stelt vast dat TenneT TSO B.V. in strijd handelt met artikel 2.3.5.3 jo. artikel 2.3.5.2, aanhef en onder a, van de Tarievenscode elektriciteit, wanneer zij de PAV van AVEBE op basis van de met de door TenneT bepaalde wijziging van de aftakaansluiting gepaard gaande investeringskosten aanpast.

Den Haag,
Datum: 2 februari 2023

Autoriteit Consument en Markt,
namens deze:
w.g.

mr. P.C.M. Bijlenga
Teammanager Directie Energie

Als u belanghebbende bent, kunt u beroep instellen tegen dit besluit. Stuur uw gemotiveerde beroepschrift naar het College van Beroep voor het bedrijfsleven, Postbus 20021, 2500 EA 's-Gravenhage. Dit moet u doen binnen zes weken na de dag waarop dit besluit bekend is gemaakt. Meer informatie over de beroepsprocedure vindt u op www.rechtspraak.nl.

Bijlage: Wettelijk kader

Elektriciteitswet 1998

Artikel 1, eerste lid, aanhef en onderdelen b, c en i, E-wet luidt:

In deze wet en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder:

(...)

b. aansluiting: één of meer verbindingen tussen een net en een onroerende zaak als bedoeld in artikel 16, onderdelen a tot en met e, van de Wet waardering onroerende zaken, waaronder begrepen één of meer verbindingen tussen een net dat wordt beheerd door een netbeheerder en een net dat beheerd wordt door een ander dan die netbeheerder en tussen het net op zee en een windpark op zee;

c. afnemer: een ieder, met uitzondering van de netbeheerder van het net op zee, die beschikt over een aansluiting op een net;

(...)

i. net: één of meer verbindingen voor het transport van elektriciteit en de daarmee verbonden transformator-, schakel-, verdeel- en onderstations en andere hulpmiddelen, behoudens voor zover deze verbinding en hulpmiddelen onderdeel uitmaken van de directe lijn of liggen binnen de installatie van een producent of van een afnemer;

Artikel 16, eerste lid, aanhef en onderdelen a, b, c en e van de E-wet luidt:

De netbeheerder heeft in het kader van het beheer van de netten in het voor hem krachtens artikel 36 of 37 vastgestelde gebied tot taak:

a. de door hem beheerde netten in werking te hebben en te onderhouden;

b. de veiligheid en betrouwbaarheid van de netten en van het transport van elektriciteit over de netten op de meest doelmatige wijze te waarborgen;

c. de netten aan te leggen, te herstellen, te vernieuwen of uit te breiden, waarbij in overweging worden genomen maatregelen op het gebied van duurzame elektriciteit, energiebesparing en vraagsturing of decentrale elektriciteitsproductie waardoor de noodzaak van vervanging of vergroting van de productiecapaciteit ondervangen kan worden;

(...) e. op de grondslag van artikel 23 derden te voorzien van een aansluiting op de netten;

Artikel 21, eerste, vierde, zesde, zevende en negende lid, van de E-wet luidt:

1. Een netbeheerder stelt periodiek een investeringsplan op waarin alle noodzakelijke uitbreidingsinvesteringen en vervangingsinvesteringen worden beschreven en onderbouwd. (...) 4. De Autoriteit Consument en Markt toetst of een netbeheerder in redelijkheid tot het ontwerp investeringsplan heeft kunnen komen. (...) 6. Een netbeheerder stelt het investeringsplan vast en verantwoordt daarbij hoe de resultaten van consultatie en toetsing zijn verwerkt. 7. Een netbeheerder voert de in het investeringsplan opgenomen investeringen uit. (...) 9. De in het investeringsplan opgenomen investeringen worden noodzakelijk geacht voor de uitvoering van de op grond van deze wet aan een netbeheerder toegekende taken.

Artikel 23, eerste en derde lid, van de E-wet luidt:

1. De netbeheerder is verplicht degene die daarom verzoekt te voorzien van een aansluiting op het door hem beheerde net tegen een tarief en tegen andere voorwaarden die in overeenstemming zijn met de paragrafen 5 en 6 van dit hoofdstuk. De netbeheerder verstrekt degene die om een aansluiting op het net verzoekt een gedetailleerde en volledige opgave van de uit te voeren werkzaamheden en de te berekenen kosten van de handelingen, onderscheiden in artikel 28, eerste lid.

(...)

3. De netbeheerder onthoudt zich van iedere vorm van discriminatie tussen degenen jegens wie de verplichting, bedoeld in het eerste lid, geldt.

Artikel 28, eerste en tweede lid, van de E-wet luidt:

1. Het tarief waarvoor afnemers zullen worden aangesloten op een net heeft uitsluitend betrekking op:

- a. het verbreken van het net van de desbetreffende netbeheerder om een fysieke verbinding van de installatie van een afnemer met dat net tot stand te brengen,
- b. het installeren van voorzieningen om het net van de desbetreffende netbeheerder te beveiligen en beveiligd te houden en
- c. het tot stand brengen en in stand houden van een verbinding tussen de plaats waar het net verbroken is en de voorzieningen om het net te beveiligen.

2. Het tarief, bedoeld in het eerste lid, wordt in rekening gebracht bij iedere afnemer die door een netbeheerder wordt aangesloten op een net dat wordt beheerd door een netbeheerder.

Artikel 51, eerste en tweede lid, van de E-wet luidt:

1. Een partij die een geschil heeft met een netbeheerder over de wijze waarop deze zijn taken en bevoegdheden op grond van deze wet uitoefent, dan wel aan zijn verplichtingen op grond van deze wet voldoet, kan een klacht bij de Autoriteit Consument en Markt indienen.

2. De Autoriteit Consument en Markt beslist op een klacht binnen twee maanden na ontvangst van de klacht. Indien de klacht betrekking heeft op de tarieven voor de aansluiting op het net van een grote productie-eenheid, kan de Autoriteit Consument en Markt een langere termijn stellen. De Autoriteit Consument en Markt kan de in de eerste volzin genoemde termijn met twee maanden verlengen als zij aanvullende gegevens nodig heeft. Indien de klager daarmee instemt, is verdere verlenging mogelijk.

Tarievencode elektriciteit

Artikel 2.3.5.1 van de TCE luidt:

Voor de instandhouding van de in 2.3.3a, onderdelen a en b, en 2.3.3b bedoelde aansluitingen verricht de netbeheerder de in de tabel in 2.3.5.5 genoemde (categorieën) werkzaamheden.

Artikel 2.3.5.2, onderdelen a tot en met e, van de TCE luidt:

De periodieke vergoeding voor de instandhouding van de in 2.3.3a, onderdelen a en b en 2.3.3b bedoelde aansluitingen wordt door de netbeheerder vastgesteld, waarbij de volgende uitgangspunten in acht worden genomen:

a. Voor de in de tabel in 2.3.5.5 onder 'beheer' genoemde werkzaamheden wordt uitgegaan van de kosten die aan het beheer van de in 2.3.3a, onderdelen a en b, en 2.3.3b bedoelde aansluitingen zijn toe te rekenen (omslagstelsel). De periodieke aansluitvergoeding wordt initieel vastgesteld op basis van een door de netbeheerder vastgesteld percentage van de met de aangeslotenen overeengekomen investeringskosten.

b. Voor de in de tabel in 2.3.5.5 onder 'vervanging' genoemde werkzaamheden wordt uitgegaan van een vaste verhouding tussen de kosten van vervangingen en de met de aangeslotene overeengekomen investeringskosten. Deze verhouding is gebaseerd op de door de netbeheerder gehanteerde vervangingstermijnen van de afzonderlijke componenten van de aansluiting, waarbij deze vervangingstermijnen zijn gebaseerd op de afschrijvingstermijnen uit de op dat moment geldende Regulatorische Accountingregels van de desbetreffende netbeheerder.

c. Indexering vindt plaats op basis van cpi, tenzij in de aansluit- en transportovereenkomst een andere indexeringsregeling is vastgelegd. De indexeringsregeling zorgt ervoor dat de initiële periodieke vergoeding voor de in de tabel in 2.3.5.5 onder 'beheer' en 'vervanging' genoemde werkzaamheden jaarlijks wordt geïndexeerd. Hiertoe wordt de met de aangeslotene overeengekomen investering jaarlijks met de indexering aangepast.

d. Indien tussen de netbeheerder en de aangeslotene instandhouding van de aansluiting zonder vervangingsverplichting wordt overeengekomen, wordt de periodieke aansluitvergoeding uitsluitend gebaseerd op de in de tabel in 2.3.5.5 onder 'beheer' genoemde werkzaamheden. De kosten voor de in de tabel in 2.3.5.5 onder 'vervanging' genoemde werkzaamheden zullen in dat geval separaat in rekening gebracht worden nadat deze kosten zich hebben voorgedaan.

e. Indien voor een aansluiting in het verleden gekozen is voor instandhouding van de aansluiting zonder vervangingsverplichting en de aangeslotene terug wil keren naar instandhouding inclusief vervangingsverplichting, komen de netbeheerder en de aangeslotene een terugkeerregeling overeen. Uitgangspunt voor de terugkeerregeling is dat het totaal van de reeds betaalde periodieke aansluitvergoeding en het te betalen bedrag bij de terugkeerregeling niet hoger is dan wat er voor deze aansluiting betaald zou zijn indien bij het oorspronkelijk afsluiten van de aansluit- en transportovereenkomst direct gekozen was voor instandhouding van de aansluiting inclusief vervangingsverplichting. Hierbij wordt rekening gehouden met onder meer de reeds in rekening gebrachte kosten, de verwachte levensduur van de componenten en de kwaliteit van de componenten.

Artikel 2.3.5.3 van de TCE luidt:

De periodieke aansluitvergoeding van de in 2.3.3a, onderdelen a en b, en 2.3.3b bedoelde aansluitingen wordt bij wijziging van de aansluiting opnieuw op basis van vorenbedoelde uitgangspunten vastgesteld.

Artikel 2.3.5.5 van de TCE luidt:

Tabel: standaardofferte initiële vaststelling periodieke aansluitvergoeding:

Categorieën van werkzaamheden ***)	Omschrijving	Initieel tarief in % van de met de aangeslotene overeengekomen investering *)	Initieel tarief in €
Beheer	Preventief onderhoud + correctief onderhoud + werkzaamheden op initiatief derden + overige operationele werkzaamheden	... %	€ ...
Vervanging	Gehele en/of gedeeltelijke vervanging van de aansluiting zoals benoemd in artikel 28, eerste lid, van de Elektriciteitswet 1998 met als doel levensduurverlenging van de aansluiting	... %	€ ...

*) Eventueel differentiatie in % voor de afzonderlijke componenten van de met de aangeslotene overeengekomen investeringskosten.

**) De in bovenstaande tabel gegeven omschrijvingen van 'beheer' en 'vervanging' zijn uitsluitend van toepassing op paragraaf 2.3.5.

***) Uitgesplitst naar knip, verbinding, beveiliging.

Artikel 2.3.5.6 van de TCE luidt:

De in de tabel in 2.3.5.5 onder 'beheer' genoemde omschrijvingen hebben in deze tabel de volgende betekenis:

- a. Preventief onderhoud: het uitvoeren van periodieke of toestandsafhankelijke inspecties en het herstel van daarbij geconstateerde gebreken, waaronder begrepen alle werkzaamheden voor zover niet vallend onder de in de tabel in 2.3.5.5 onder 'vervanging' genoemde werkzaamheden.*
- b. Correctief onderhoud: het opheffen van storingen en werkzaamheden na een storing gericht op het herstellen van de functionaliteit van de aansluiting zowel primair als secundair, waaronder begrepen alle werkzaamheden voor zover niet vallend onder de in de tabel in 2.3.5.5 onder 'vervanging' genoemde werkzaamheden.*
- c. Werkzaamheden op initiatief van derden: wijzigen van bestaande aansluitingen anders dan op verzoek van de aangeslotene voor zover de kosten daarvan niet worden gedekt door bijdragen van derden.*
- d. Overige operationele werkzaamheden: werkzaamheden met betrekking tot een bedrijfsvoeringscentrum, instandhouding van een storingsdienst en storingsvoorraad, het verrichten van diverse operationele werkzaamheden, het bijhouden van documentatie en het verstrekken van informatie over leidingen.*

Artikel 2.4.2 van de TCE luidt:

Bij het verlengen van de aansluit- en transportovereenkomst hoeven bestaande aansluitingen niet ingrijpend te worden aangepast, tenzij wijzigingen noodzakelijk zijn om de netbeheerder in de gelegenheid te stellen zijn wettelijke taken uit te voeren.

Artikel 2.4.3 van de TCE luidt:

Bij wijziging van een aansluiting op verzoek van aangeslotenen geldt een tarief gebaseerd op de voorcalculatorische projectkosten met betrekking tot een dergelijke wijziging tot een maximum van het aansluittarief dat geldt voor de nieuwe aansluiting volgens de tabel genoemd onder 2.3.3c plus eventueel de éénmalige bijdrage conform artikel 2.4.1 voor het verwijderen van de oude aansluiting.